

2

ท้องไม่พร้อม

จัดทำโดย มูลนิธิสร้างความสำเร็จเรื่องสุขภาพผู้หญิง

ในแต่ละปีผู้หญิงประมาณ 300,000 คน
ท้องในขณะที่ไม่พร้อม

“

ผู้หญิงจำนวนมากตั้งท้องในขณะที่คน
ไม่พร้อม ส่วนหนึ่งเลือกการทำแท้งเป็น
ทางออก แต่ที่เหลืออีกจำนวนมากกว่า
ร้อยละ 70 อุ้มท้องต่อจนคลอด

”

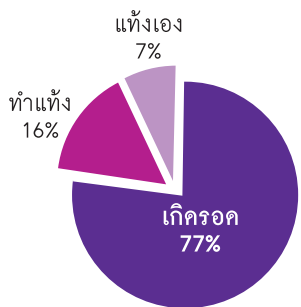
แม้ว่าอัตราการคุมกำเนิดของผู้หญิงไทยคงอยู่ในระดับสูงและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น
ตลอด แต่กลับพบว่า การท้องไม่พร้อมมีมาก ดังรายงานการสำรวจผู้หญิงอายุ 15-
49 ปี ใน 2 จังหวัดที่พบว่า ร้อยละ 13 ของผู้หญิงที่คลอด ไม่ต้องการมีลูก ร้อยละ
20 ต้องการมีลูกแต่ตั้งท้องในช่วงเวลาที่คนยังไม่พร้อม และร้อยละ 4 ที่รู้สึก
อย่างไรก็ได้ ทำให้อัตราการตั้งท้องเมื่อไม่พร้อมนั้นสูงถึง ร้อยละ 33 ของการตั้ง
ท้องในแต่ละปี ในขณะที่การทำสำมะโนประชากรครั้งครรรค์ ใน 2 ชุมชน พบว่า
ผู้หญิงที่ไม่พร้อมต่อการตั้งท้อง มีอัตราการทำแท้งสูงกว่าผู้หญิงที่ท้องเมื่อพร้อม
ถึง 16 เท่าตัว ทั้งนี้พบว่า 1 ใน 4 ของ การท้อง ที่ไม่ได้วางแผนเป็นการท้องทั้งที่
มีการคุมกำเนิด การท้องที่ไม่พร้อมนำไปสู่ผลกระทบทางสังคมหลายประการ

ไม่ว่าจะเป็นการทำแท้ง การทอดทิ้งทารก การฆ่าทารก แม้ว่าจะขาดสถิติ
ที่ชี้ให้เห็นระดับความรุนแรงของปัญหาเหล่านี้ แต่ข้อมูลเท่าที่ปรากฏอยู่จาก-
การนำเสนอรายงานในรูปแบบต่างๆ ล้วนแต่สะท้อนสภาพความรุนแรงของปัญหา
กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข พบว่าในปี 2542 มีผู้หญิงที่เข้ารับการรักษาใน
โรงพยาบาลรัฐจากการมีอาการแทรกซ้อนจากการทำแท้งมากถึง 13,090 คน เป็น
มูลค่าการสูญเสียต่อการจัดการปัญหาเมื่อมีภาวะแทรกซ้อน รุนแรงจากการทำ
แท้งเป็นเงิน 21,024 บาท ต่อการทำแท้ง 1 ครั้ง แม้ว่ามีผู้หญิงท้องไม่พร้อม
จำนวนมาก แต่ในด้านการจัดการกับปัญหานั้น กลับพบว่าผู้หญิงที่เผชิญหน้ากับ
ปัญหาลับถูกปล่อยให้จัดการปัญหาตามลำพัง ต้องหลบซ่อนจากการถูกตำหนิ
ติเตียนของสังคม ยิ่งขาดมาตรการรองรับอย่างเป็นทางการเป็นระบบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
จึงเป็นข้อท้าทายว่าสังคมไทยจะร่วมกันจัดการกับปัญหานี้อย่างสร้างสรรค์ได้
อย่างไร

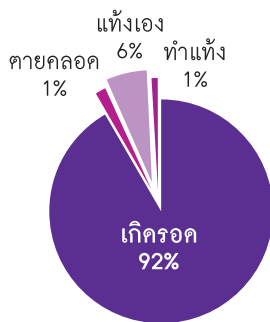

ผลการตั้งท้องตามความพร้อม

ท้องเมื่อไม่พร้อม

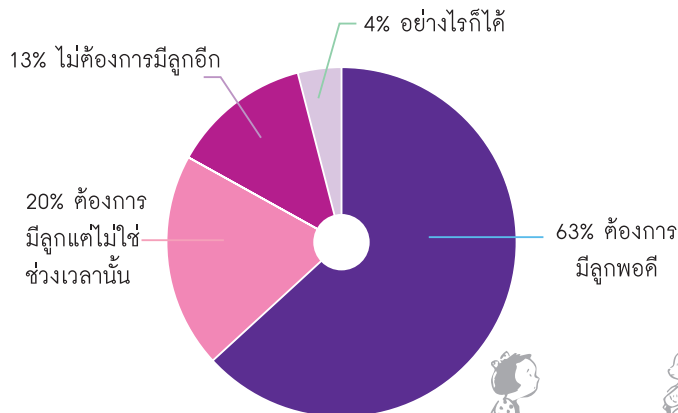

ท้องเมื่อพร้อม

ที่มา : โครงการสำมะโนระดับชุมชนเรื่องสุขภาพผู้หญิง และประวัติการตั้งครรภ์ สภาประชากร, 2545
ได้ข้อมูลจากการทำสำมะโนชุมชน 2 หมู่บ้าน

ความพร้อมของการตั้งท้องของหญิงไทย

ที่มา: วิเคราะห์ข้อมูลใหม่จาก กฤตยา อาชวนิจกุล และคณะ, 2548 (หมายเหตุ ได้ข้อมูลจากการสำรวจประชากรคู่ตัวอย่างเป็นตัวแทนผู้หญิง อายุ 15 - 49 ปี ของ ก.ท.ม. และนครสวรรค์ จำนวนผู้ให้ข้อมูล 2,800 รายเลือกวิเคราะห์เฉพาะหญิงที่คลอดบุตร ช่วง 5 ปี ที่ผ่านมาจำนวน 630 ราย)

จำนวนการให้คำปรึกษา การตั้งท้องไม่พึงประสงค์

ตั้งท้องไม่พึงประสงค์	ปี 2544	ปี 2545	ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548
ความไม่พร้อม	-	25	26	49	44
พลาดคุมกำเนิด	-	4	9	15	6
ชายไม่รับผิดชอบ/หลอกหลวง	-	7	31	37	54
ข่มขืน	-	5	-	5	7
รวมผู้มาขอคำปรึกษาการตั้งท้องไม่พึงประสงค์	152	41	66	106	111
รวมผู้มาขอคำปรึกษาด้านสังคมสงเคราะห์ทั้งหมด	869	281	558	750	748

ที่มา: ศูนย์ข้อมูล มูลนิธิเพื่อนหญิง, 2544-2548

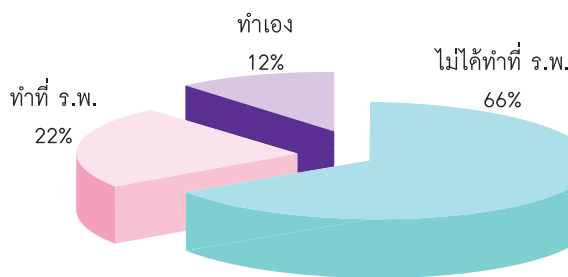
หมายเหตุ: 1. ข้อมูลปี 2544 เป็นข้อมูลรวมการตั้งท้องไม่พึงประสงค์โดยไม่ได้แยกปัญหาย่อย

2. ผู้มาขอคำปรึกษาด้านสังคมสงเคราะห์มีทั้งหมด 4 ด้าน

คือ 1. ครอบครัว 2. ตั้งท้องไม่พึงประสงค์ 3. ปัญหาสังคม 4. ปัญหาอื่นๆ เช่น ภาวะกังวล/เครียด ละเมิดทางเพศ เป็นต้น

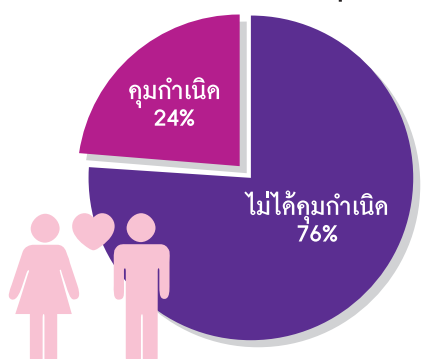
2. ผู้มาขอคำปรึกษาด้านสังคมสงเคราะห์มีทั้งหมด 4 ด้าน

ร้อยละ 66 ของการทำแท้ง ไม่ได้ทำที่โรงพยาบาล

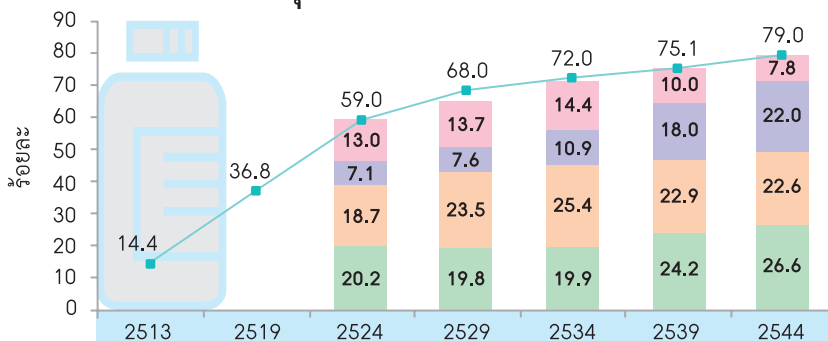
ที่มา: สถานการณ์การแท้งในประเทศไทย พ.ศ. 2542

ร้อยละ 24 ของการท้องที่ไม่ได้วางแผน เป็นการท้องที่มีการคุมกำเนิด

ที่มา: โครงการสำมะโนระดับชุมชน เรื่องสุขภาพผู้หญิง และประวัติการตั้งครรภ์, สภาประชากร, 2545

อัตราการคุมกำเนิดและวิธีการใช้ในประเทศไทย

ที่มา: Reproductive Health Division, Department of Health, 2003

- ยาเม็ดคุมกำเนิด
- หมันหญิง
- ยาฉีดคุมกำเนิด
- อื่นๆ
- อัตราการคุมกำเนิด

หมายเหตุ: วิธีคุมกำเนิดอื่นๆ ได้แก่ ห่วงคุมกำเนิด หมันชาย ยาฝังคุมกำเนิด ถุงยางคุมกำเนิด